

Parlamentul
Republicii Moldova

OGJ-nr. 114
03 martie 2022

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor (nr. 41 din 14.02.2022)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și a prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele.

1. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea Legii nr.105/2003 privind protecția consumatorilor.

3. Potrivit Notei informative alăturate proiectului de lege, scopul modificărilor propuse constă în responsabilizarea agenților economici de a elibera bonuri de casă la procurarea unui bun și/sau prestarea unui serviciu întru respectarea legislației fiscale, asigurându-se astfel, și protecția drepturilor consumatorilor în cazul unor eventuale reclamații.

4. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, iar domeniul reglementat este de competența exclusivă a Parlamentului, în corespundere cu prevederile art. 66 și art. 72 din Constituția Republicii Moldova.

5. Potrivit Notei informative, implementarea proiectului nu implică cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.

6. Conform art. 35 din Legea nr. 100/2017, expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru proiectele actelor normative elaborate de deputații în Parlament, iar după recepționarea raportului de expertiză anticorupție, autorul completează nota informativă la proiectul de lege cu constatările expertizei.

7. La fel relevăm că, art.21 alin. (1) lit. e) și art. 32 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, prevăd obligativitatea transmiterii proiectului actului normativ spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului avizele la proiect. În sensul dat, reieșind din obiectul de reglementare al proiectului, considerăm oportună avizarea acestuia de către:

- Ministerul Economiei, în calitate de autoritate abilitată cu funcții în domeniul infrastructurii calității și supravegherii pieței, conform pct.6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 143/2021);

- Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, în calitate de autoritate abilitată cu funcția de implementare a politicii în domeniul protecției consumatorilor; examinarea, elaborarea în comun cu celelalte autorități competente în domeniul protecției consumatorilor, precum și înaintarea propunerilor la proiecte de acte legislative sau de alte acte normative în domeniul protecției consumatorilor (art. 27 din Legea nr. 105/2003).

8. Totodată, dat fiind faptul că proiectul de lege va avea impact asupra activității de întreprinzător, în temeiul art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, apare necesitatea efectuării analizei impactului de reglementare a proiectului de lege în vederea determinării efectelor acesteia.

Potrivit art. 3 alin. (3¹) din Codul Fiscal nr.1163/1997, la elaborarea proiectelor de acte legislative și normative din domeniul fiscal, care reglementează activitatea de întreprinzător, Guvernul întocmește actul de analiză a impactului de reglementare. În cazul inițiativelor legislative înaintate de către deputați, actul de analiză a impactului de reglementare va fi întocmit de Guvern în procesul de avizare, conform unei metodologii aprobate de acesta.

9. Potrivit art. 34 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, autorul proiectului asigură efectuarea expertizelor economice, financiare, anticorupție, juridice sau a altei expertize prevăzute de legislație, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate de actul normativ. Remarcăm lipsa acestora la proiectul dat.

10. Cu scop de informare, relevăm că în Parlament se află în procedură legislativă proiectul de lege nr. 214 din 03.06.2020 prin care se propun modificări similare la Legea nr.105/2003. Astfel, întru respectarea prevederilor art.56 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, dar și în vederea sistematizării legislației și promovării unor soluții unitare și coerente, recomandăm dezbateră concomitentă în Parlament a prezentului proiect de lege și a proiectului nr.214/2020.

II. Obiecții de conținut și tehnico-legislative

1. Întru corespunderea prevederilor art. 42 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 și Metodologiei de tehnică legislativă aplicată la redactarea proiectelor de acte

normative, aprobată prin Hotărârea Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova nr.3/2022, propunem următoarea redacție a denumirii proiectului:

„LEGE

pentru modificarea Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor”

2. La Art. I

- Întru respectarea rigorilor de tehnică legislativă pentru dispoziția **Art. I** propunem următoarea redacție:

„**Art. I.-** *Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.176–181, art.513), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează.*”

- Potrivit pct. 41 din Metodologia de tehnică legislativă aplicată la redactarea proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova nr.3/2022, la operarea modificărilor în cadrul unui act normativ se recomandă substituirea integrală a elementelor structurale ale acesteia, și nu introducerea și excluderea de enunțuri, sintagme sau cuvinte.

Astfel, prevederile menționate se vor aplica la **pct. 1 și 3 Art. I** din proiect.

- **Pct. 2** propunem a fi formulat astfel:

„**2. Articolul 9 se completează cu litera f¹) cu următorul cuprins:** (în continuare textul propus)”.

Totodată relevăm că, autorii proiectului utilizează la pct. 2 noțiunea de „*bon fiscal*”, însă în dispozițiile generale și de conținut ale Legii nr. 105/2003 se utilizează noțiunea de „*bon de casă*”. Astfel, în vederea respectării prevederilor art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017, se impune necesitatea utilizării unei terminologii constante și uniforme.

Obiecție valabilă pentru întreg conținutul proiectului.

La fel, menționăm că prin noile reglementări se propune instituirea *obligației consumatorului de a solicita bonul de casă*, în cazul neeliberării acestuia de către vânzător.

În acest context, accentuăm că potrivit art. 9 lit. f) din Legea nr. 105/2003, *vânzătorul este obligat să elibereze bon de casă* sau un alt document ce confirmă faptul cumpărării produsului.

La fel, și art. 21 alin. (2) din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior prevede că *comerciantul este obligat să țină evidența produselor comercializate/a serviciilor prestate și să elibereze cumpărătorilor/consumatorilor bonuri de casă* sau alte acte ce confirmă cumpărarea produsului/prestarea serviciului.

Totodată și Codul Contravențional nr. 218/2008 la art. 293¹ alin. (7) se referă la dreptul consumatorului de a cere bonul de casă.

Deci, conform normelor legale eliberarea bonului de casă constituie obligația vânzătorului, dar nu obligația consumatorului de a-l elibera. Or, în cazul consumatorului eliberarea bonului de casă constituie un mijloc de apărare în cazul unei eventuale reclamații cu privire la bunul procurat. Astfel, sugerăm a se institui *dreptul* consumatorului de a solicita bonul de casă în cazul neeliberării acestuia de către vânzător, dar nu a obligației acestuia.

Obiecția este valabilă și pentru noile reglementări propuse la articolul 25 alin. (12) din Legea nr. 105/2003 (Art. I din proiect).

- La **pct. 3** notăm că, se propun modificări la articolul 10 litera f¹) din Legea nr. 105/2003 care vizează obligațiile prestatorului. Astfel, reținem că cuvintele „*bunul achiziționat*” urmează a fi excluse, făcându-se referire doar la serviciul prestat. Or, prestatorul este persoana juridică sau fizică autorizată pentru activitate de întreprinzător care prestează servicii (art. 1 din Legea nr. 105/2003).

- La **ultimul punct din Art.I** din proiect, prin care se propun modificări la art. 25 alin. (12) din Legea nr. 105/2003, observăm că s-a comis o eroare tehnică de numerotare a acestuia. Astfel cifra „2” se va substitui cu cifra „4”.

În vederea corespunderii exigențelor de calitate, coerență și asigurării integrării interioare armonioase, sugerăm reformularea acestui punct, în sensul completării art.25 din Legea nr. 105/2003 cu alineatul (12¹) cu următorul cuprins:

” (12¹) *Vânzătorul, prestatorul sînt obligați să afișeze la vedere anunțul cu următorul cuprins: "1.Dacă nu primiți bonul de casă, aveți dreptul să-l solicitați.*

2. În cazul unui refuz, aveți dreptul de a beneficia de bunul achiziționat sau de serviciul prestat fără plata contravalorii acestuia."

Cu privire la cel de-al treilea enunț, conținut în anunțul cuprins la pct.4 din Art.I, considerăm că acesta este irelevant, deoarece necesită a fi corelat cu prevederile art.9 lit. f) și art.10 lit. f) din Legea nr. 105/2003, când *vînzătorul/ prestatorul este obligat să înmîneze bon de casă sau un alt document, care confirmă faptul cumpărării produsului/ prestării serviciului.*

Totodată, atragem atenția că, conform actelor normative în vigoare, nu toți agenții economici au obligația de a utiliza echipamentele de casă și control (exemplu art. 3 alin. (3) Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător). Respectiv nu în toate cazurile se eliberează bon de casă, fapt despre care urmează a se ține cont la înaintarea noilor reglementări.

La fel, urmează a se analiza modalitatea de punere în aplicare a noilor reglementări privind dreptul consumatorului de a nu achita contravaloarea bunului procurat sau serviciului prestat în cazul neeliberării bonului de casă. Or, de regulă, consumatorul mai întâi efectuează plata contravalorii, apoi primește bonul de casă și bunul/serviciul respectiv.

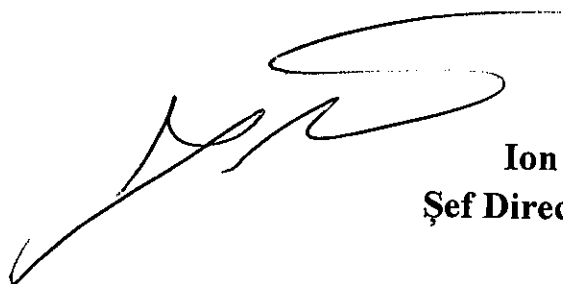
- În altă ordine de idei, remarcăm că noile reglementări propuse prin proiect, implică necesitatea modificării și dispozițiilor art. 344 alin. (3) din Codul Contravențional nr. 218/2008.

3. Prin dispozițiile Art. II se pune în sarcina Guvernului de a aduce actele sale normative în concordanță cu legea. Atragem atenția că, în nota informativă autorii menționează că modificările propuse prin prezentul proiect de lege nu necesită ajustarea cadrului normativ în vigoare.

4. În vederea corespunderii prevederilor Metodologiei de tehnică legislativă aplicată la redactarea proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova nr.3/2022, Art. III propunem a fi expus în următoarea redacție:

„Art. III- Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

În concluzie, fără a diminua importanța și necesitatea proiectului de lege avizat, relevăm că acesta necesită a fi revizuit prin prisma obiecțiilor invocate, iar determinarea oportunității proiectului de lege ține de competența exclusivă a Parlamentului.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală

Ex: G. Tipa
Tel: 820-244